

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2537 ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสิ้น 6,746 แห่งทั่วประเทศ สามารถบริหารงานคลังได้อย่างเป็นอิสระคือจัดเก็บรายได้เอง มีอำนาจในการจัดสรรรายได้ ซึ่งรายได้นี้จะนำมาบริหารงบประมาณดำเนินงานกิจการของตนเอง เป็นองค์กรของรัฐที่มีจำนวนมากรวมถึงเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นได้ไม่นาน ตามนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาลจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น ซึ่งกำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2542 โดยรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ให้มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในระดับตำบล หมู่บ้านซึ่งรัฐบาลมีการโอนเงินงบประมาณแผ่นดินจำนวน 35 เปอร์เซ็นต์ ของรายได้ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล¹ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเท่าเทียมกันทั่วประเทศ

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นใหม่ และมีแหล่งรายได้เป็นจำนวนมากมาจากหลายแหล่ง ซึ่งประกอบด้วยรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร และค่าธรรมเนียมรายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล รายได้ที่ได้รับจากการจัดสรรจากการเก็บภาษีต่าง ๆ ตามกฎหมาย รายได้เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เมื่อองค์กรมีประเภทของรายได้มาจากหลายแหล่งจะต้องมีการจัดสรรให้ตรงกับลักษณะของงานแต่ละประเภท จึงส่งผลให้ระบบบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสลับซับซ้อน ซึ่งระบบบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นระบบบัญชีคู่ ใช้แบบเกณฑ์พึงรับพึงจ่าย (Accrual Accounting Basis) ซึ่งใช้สำหรับการบัญชีขององค์กรในภาครัฐ ที่มีได้มุ่งหวังกำไร นโยบายการบัญชีที่สำคัญขององค์กรประกอบด้วย การรับรู้รายได้และรายจ่าย การบันทึกทรัพย์สิน หนี้สิน รายได้และรายจ่าย เพื่อแสดงผลการดำเนินงานฐานะการเงินและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยถูกต้องและจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่ยอมรับทั่วไป ในการปฏิบัติงานบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีศักยภาพสูง เนื่องมาจากการจัดทำบัญชีเป็นหัวใจหลักของการบริหารองค์กร จึงต้องมีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ และสามารถตรวจสอบได้ ควรเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากแหล่งรายได้ที่มีจำนวนมาก ความ

¹ ศักดิ์คำ นพเกตุ.(2545,เมษายน – พฤษภาคม).รัฐทูป 8,000 องค์กรท้องถิ่นหันงบบังคับใช้เงิน.ประชาคมท้องถิ่น,2(14) :

สลับซับซ้อนของระบบบัญชี หากการจัดทำบัญชีมีความผิดพลาด รวมถึงการขาดศักยภาพ ความพร้อม การขาดความรู้ความสามารถและการพัฒนาตนเองของบุคลากรด้านการคลัง ยังส่งผลให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู

ผู้ศึกษา ได้เลือกจังหวัดหนองบัวลำภูในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นจังหวัดที่ก่อตั้งขึ้นมาใหม่ ได้รับการสถาปนาก่อตั้งขึ้นมาเป็นจังหวัดในวันที่ 1 ธันวาคม 2536 และจากผลการรายงานของจังหวัดหนองบัวลำภูยังพบว่า ประชาชนมีระดับรายได้ และการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ² ซึ่งส่งผลให้เป็นจังหวัดที่น่าทำการศึกษา รวมถึงปริมาณพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ของจังหวัดมีปริมาณที่ไม่มากเกินไป ทำให้สามารถเก็บข้อมูลได้ทั้งจังหวัด

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อให้ผู้สนใจ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลนำไปพัฒนาและปรับปรุง รวมถึงแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพต่อองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงปัญหาการปฏิบัติงานบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาในการปฏิบัติงานบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู
2. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาไปเสนอแนะผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานด้านบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู นำไปปรับปรุง แก้ไขข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์

² สำนักงานจังหวัดหนองบัวลำภู ,2547 : 40

นิยามศัพท์

ปัญหาในการปฏิบัติงานบัญชี หมายถึง ปัญหาในการจัดทำบัญชีของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษา การตรวจเงิน การหักภาษีเงินได้ และการนำส่งภาษี การตัดโอนเงินเดือน งานรายงานเงินคงเหลือประจำวัน งานการจัดทำงบแสดงฐานะทางการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน งบโครงการ เงินสะสม งานการจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุม เงินรายได้ รายจ่าย

การจัดทำบัญชี หมายถึง รูปแบบการบันทึกบัญชี การควบคุมภายใน การรายงาน และการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการตัดสินใจ หรือเพื่อประโยชน์อื่น ๆ ขององค์กร

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

หัวหน้าส่วนการคลัง หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุ และแต่งตั้งตามพระราชกฤษฎีกาในการปฏิบัติงานการเงิน การคลังและการบัญชี ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้รับเงินเดือนและค่าจ้างจากเงินงบประมาณ หมวดยศเงินเดือนและค่าจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล